

תורת אביגדור

הגאון ר' אביגדור מילר זצ"ל

שיחות מוסר והדרכה בפרשת השבוע
מיוסדות על שיעוריו, ספריו, וכתבי תלמידיו

פרשת כי תצא

מהדורת דרך החיים
לזכות

מרדכי וטובה ארמן

ולע"נ ברכה שמחה בת מרדכי צבי ע"ה

פרנס השבוע

להנצחות: 072-222-3383

מהדורת דרך החיים

לזכות מרדכי וטובה ארמן

ולעילוי נשמת

אליעזר מנחם בן אברהם שמואל
אלטע דבורה בת אשר

חיים שלמה בן דוב בער
גיטל בת מנחם מנדל

ניתן להשיג את החוברת בחינם:

058-324-5544	ביתר-A	058-328-5464	עזרת תורה	ירושלים
052-760-2289	ביתר-B	עזרת תורה	ספרים ווינקעל	ארזי הבירה 058-570-7758
055-678-6824	בני ברק	עלי הכהן 15	עיר העתיקה	ביהכ"נ הר עבי 052-763-2150
054-851-9014	ברכפלד	054-854-0851	צומת בר אילן	054-841-9231
054-853-0541	גבעת זאב	ספרי אור החיים	בר אילן 4	054-841-7272
052-763-4167	טלוסטון	052-266-9937	קרית משה	058-324-8175
052-447-4126	מודיעין	058-324-4112	רוממה-המ"ג	058-321-9933
08-974-3086	קרית ספר	052-764-3488	רחביה	054-851-9014
	<u>בית שמש</u>	02-586-0088	רמות	052-766-5331
02-995-1203	הקריה	058-718-5065	רמת אשכול	סורוצקין
058-324-0374	רמב"ש א'	050-412-7721	רמת שלמה	שער הספר
	רמב"ש ב'	<u>ערים אחרות</u>	אלעד 054-840-2444	31 סורוצקין
052-767-4151	רמב"ש ג'1			072-222-3383
054-842-7664	רמב"ש ג'2			סנהדריה
				054-859-3064

לברורים והנצחות : 072-222-3383
או לקבלת החוברת במייל: ey@torasavidgor.org

נהנים מהחוברות? הפיצם גם לאחרים!

100 עותקים - 50 ש"ח

הנצחת מדור שו"ת - 100 ש"ח

פרנס השבוע (כאלפיים חוברות!) - 1000 ש"ח

להוספת חוברות באזורכם, נא להוסיף בקשה ולציין אזור המבוקש

ניתן לתרום בעמדות נדרים פלוס

או בנדרים פון: 03-763-0585

קרן מס' 2985

OR AT TORASAVIGDOR.ORG/DONATE (SPECIFY "TOWARDS HEBREW EDITION")

חוברת מס' 57

הדפסה - "בית הדפוס" 1155-210-077

תורת אביגדור

פרשת כי תצא

"וְהִצְדִּיקוּ אֶת הַצְדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ אֶת הַרְשָׁע"

התפקיד הראשי של "בית דין"

הרבה תפקידים חשובים יש ל"בית דין" בישראל, אבל התפקיד החשוב מכולם מופיע אצלנו בפרשה: "כִּי יִהְיֶה רִיב בֵּין אַנְשִׁים וְנִגְשׁוּ אֶל הַמִּשְׁפָּט וּשְׁפֹטוּם וְהִצְדִּיקוּ אֶת הַצְדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ אֶת הַרְשָׁע". זהו התפקיד העיקרי של בית הדין, לשבת ולשפוט את מעשיהם של בני האדם, ולהכריז מי מהם "צדיק" - צודק לפי הדין, ומי ה"רשע" - החייב בדין.

כמובן, שאם מכריזים על אחד מבעלי הדין שהוא חייב, ממילא השני הוא ה"צדיק". אבל הסדר בפסוק הוא קודם כל "והצדיקו את הצדיק", זה הדבר הראשון. צריך לעודד את הצדיק ולומר לו, "אתה צודק. אנו שמחים שאתה זוכה בדין. המשך להיות צדיק". לומר לו דברים שיחזקו אותו בדרכו, ויעלו את קרן שומר הצדק בעיני העולם. "והצדיקו את הצדיק".

לא רק לדיינים

אבל הציווי "והצדיקו את הצדיק" אינו מוגבל לדיינים בלבד, שמגינים על הצדיק מפני בעלי דינו. אלא זהו ציווי כללי לכולנו, שאם אנו מכירים באחד שהוא צדיק - אנו צריכים לדאוג שהעולם יידע על כך. צריך לשבח אותו ולגרום שימצא חן בעיני כולם.

אחד מתפקידינו בעולם הוא להכריז על צדקת הצדיק, ולשבח אותו בכל עת אפשרית. וזה לא רק תפקיד, אלא דרך להשגת שלמות.

לרומם קרן צדיק

זהו שאמר הכתוב בישעיה (ג' י') "אָמְרוּ צְדִיק כִּי טוֹב". ההבנה הפשוטה בפסוק היא, שהנביא אומר לנו לומר טוב על הצדיק; וזה אמת - צריך לומר טוב על הצדיק. אבל יש כאן כוונה עמוקה הרבה יותר: "אמרו" כאן הוא מלשון "בְּרָאשׁ אָמִיר" (ישעיה י"ז ו'), 'אמיר' הוא החלק הגבוה של האילן, הצמרת. "אמרו לצדיק" הכוונה להגביה את הצדיק למעלה

למעלה, לשבח אותו מאד מאד. ומדוע? "כי טוב", כי זה מה שטוב - לא רק לצדיק אלא גם למי ששומע את שבחו ואפילו למי שמשבח אותו! הוא עצמו נהיה אדם טוב יותר ע"י שהוא משבח את הצדיק.

מוטל עלינו להעלות, לשבח, לעשות "פרסומת" לטוב. לא רק לברר מי צדיק ומי רשע, זה רק השלב הראשון! צריך לדבר על טובו של הצדיק, ולהכריז עליו קבל עם ועדה.

הלל ושמואל הקטן

כידוע, בתקופת בית שני כבר ניטלה הנבואה מעם ישראל וגם נסתלקה רוח הקודש מישראל, אבל עדיין היו "משתמשים בבת קול" (סוטה מ"ח ב'). לעתים נדירות קול נשמע מן השמיים, לא הייתה זו נבואה ואף לא רוח הקודש; אלא רק "מעין דמעין" של נבואה.

הגמ' (שם) מספרת על שני פעמים שנשמעה בת-קול: "פעם אחת היו מסובין בעליית בית גוריא ביריחו, ונתנה עליהם בת קול מן השמיים יש כאן אחד שראוי שתשרה עליו שכינה, אלא שאין דורו זכאי לכך. נתנו חכמים את עיניהם בהלל הזקן". החכמים הבינו שאם הם שמעו את הבת-קול סימן שהם צריכים להבין על מי מדובר, והסכימו ביניהם שמדובר בהלל הזקן. ועוד מעשה דומה מסופר שם על שמואל הקטן.

ולכאורה הדבר מתמיה ביותר: וכי בשביל זה צריך לצאת בת-קול? הרי בת-קול הוא לא דבר שקורה כל יום, וגם לא כל שנה. מתאים שתצא בת-קול בשביל דברים גדולים במיוחד, כמו להזהיר את העם מפני גזירה קשה, וכדומה. זהו אירוע נדיר ומיוחד! מדוע יצא בת-קול רק בשביל להודיע על מדרגתם הגבוהה של הלל ושמואל הקטן? מה הדחיפות הגדולה שיידעו זאת?

ועוד, שהרי כולם כבר הכירו במעלתו של הלל; הם מינוהו לנשיא. וגם את שמואל הקטן אין ספק שהכירו, הוא הרי היה אחד מן החבורה. א"כ לכאורה כל הבת-קול היתה מיותרת לגמרי.

עושר האומה

אבל הקב"ה גילה כאן שלא די מספיק רק לדעת שהלל הוא צדיק, כמו שיודעים על השכן שהוא עורך-דין. זה לא נקרא "לדעת"! הבת קול עשה "עסק" גדול מזה, כדי ללמד אותנו: "הלל שאתם מכירים, שמיניתם אותו לנשיא - אתם לא באמת יודעים מי הוא. הוא גדול וחשוב הרבה יותר ממה שאתם חושבים". "שמואל הקטן שיושב בירכתי בית המדרש, הוא באמת הגדול שבכם, צדיק וחסיד כ"כ שהוא לא מתאים כלל לדורו". הבת-קול הייתה קיום של "והצדיקו את הצדיק" ע"י הקב"ה באופן מיוחד, כדי לעשות רושם גדול.

אנו למדים מכאן כמה חשוב לרומם את חשיבותם וקרנם של הצדיקים בעם ישראל. חשיבות הדבר היא כה גדולה שראוי להוציא בת-קול רק בשבילו, כדי שיידעו הכל כמה באמת הם גדולים וחשובים בעיני ה', וכמה גדולה זכותן של ישראל שיש בהם גדולים שכאלה. תְּרוֹמְמָנָה קְרָנוֹת צְדִיק (תהלים ע"ה י"א)!

הצדיק הנסתר

ועלינו לדעת, שכמו שפעמים רבות הדור אינו מכיר את גדלותם האמיתית של הצדיקים הידועים, כמו כן לפעמים איננו מכירים כלל באדם שהוא צדיק. צדיקים רבים נשארים נסתרים. המסילת ישרים כותב בהקדמתו דבר ראוי לציון: "והחסידות האמיתית הנרצה והנחמד, רחוק מציור שכלנו". השומעים אתם? אפילו לדמיין חסיד אמיתי, שמעשיו ודרכיו רצויים באמת בעיני ה' - קשה לנו. אין לנו ציור כזה בראש. ייתכן שנופתע מאד לגלות מי מבין האנשים שאנו מכירים הוא חסיד אמיתי.

אנו חושבים שצדיק הוא זה שיש לו זקן ארוך ופאות עבות, שמתפלל תפילות ארוכות בהתלהבות גדולה. כל זה יפה מאד וגם חשוב מאד, אבל כל נחשוב שרק זה מה שעושה את האדם לצדיק!

תארו לעצמכם שיוצאת בת-קול ומכריזה שאיש פלוני הוא חסיד, כי בלכתו ברחוב הוא מסלק קליפות בנגה מהמדרכה לשוליים. חידוש, הא? אבל הגמרא (בבא קמא ל' א') מספרת על חסידים שהיו נזהרים במיוחד להצניע את הפסולת שלהם שיכולה להזיק לאחרים. אין פירוש הדבר שצדיק לא צריך לשבת וללמוד תורה כל רגע פנוי, אבל גם זו היא צדקות, ועלינו "להצדיק" את כל סוגי הצדיקים בעם ישראל.

הצדיק שממיס את הקרח

אני מכיר אדם שהולך עם שקית של נסורת או אפר, וכשיש קרח וסכנת החלקה על המדרכה - הוא מפזר את הנסורת הזו כדי להסיר את הסכנה. זה צדיק! אם תצא בת-קול להכריז עליו זה יפקח לנו את העיניים! נלמד מזה שחסיד הוא אדם שאכפת לו משלומם של אחיו היהודים. הוא דואג להם.

היה אדם שהכרתי, שמו היה שלמה פלדמן. הוא היה מוכר ספרים, והיה נראה אדם רגיל. אבל בכל חול המועד כשהילדים לא היו בחיידר, הוא היה אוסף אותם ולומד איתם תורה, מחלק להם פרסים וכו'. הוא היה עושה דברים כאלה באופן קבוע. זהו צדיק, אבל אני בטוח שאנשים לא הכירו במעלתו.

לא מזמן היה אדם גדול בשם ר' אשר צימרמן, שגם הוא לא היה נראה כמו צדיק גדול, אלא כיהודי פשוט. אבל אני הכרתי אותו במשך חמישים שנה, ואני אומר לכם שהוא לא דיבר לשון הרע אף פעם. אפילו לא אבק או ריח של לשון הרע. הוא יכול היה לענות על

שאלות הלכה למעשה בכל תחום. אנשים היו מתקשרים אליו כל הזמן, והוא היה עונה לכולם. ואין לי ספק שהוא לא היה מוערך מספיק; כי צדיק אמיתי צריך להיות יקר לנו יותר מאשר הרכוש שלנו. וצריך גם לחלוק את ההערכה הזו עם כולם, ולהעלות את קרנם בעיני הכל.

צדיקים וצדקניות

והצדקות אינה נחלת האנשים בלבד, היא נמצאת גם אצל הנשים. הרבנית קפלן שהקימה את הסמינר החרדי הראשון באמריקה, אני יודע שהיתה צדקת גדולה. היא לא רק הקימה וחינכה דורות של בנות ישראל שרצו להינשא לבני תורה, ובנו בתים יהודיים קדושים עם הרבה ילדים, ועליה אמר הגאון ר' אהרון קוטלר זצ"ל שבלעדיה לא היו כוללים באמריקה, אלא גם בחייה הפרטיים היא היתה צדקת. היא גידלה ארבעה עשר ילדים לחיי תורה. אגב, חשוב להדגיש ולרומם דבר זה: אלפי יהודים שומרי תו"מ מוסרים נפש כדי לגדל משפחות ברוכות ילדים לכבוד ה' ית', ועלינו מוטל להלל ולשבח אותם על כך. "והצדיקו את הצדיק!"

התעמולה הרוסית

כשברית המועצות הייתה עדיין קיימת, הם עבדו קשה מאד כדי להשפיע על דעת הקהל במדינות המערב, בעיקר ארה"ב. הם שלחו אלפי סוכנים נסתרים שהסתגלו למערכות התקשורת והפוליטיקה, ובכל הזדמנות שנקרתה להם הם הכניסו איזו מילה טובה על הקומוניזם ועל ברית המועצות, והשמיצו את האידיאולוגיה של המערב, וזרעו בלבול וספקות על תכניות המלחמה נגדם. אלפי סוכני חרש עם מטרה אחת בלבד - להעלות את קרנם של הקומוניסטים הרוסים בעיני הציבור.

ועלינו להבין שזהו משל לתפקיד שלנו בעולם. גם אנו צריכים להיות "סוכנים" של הקב"ה בעולם, ולהבדיל מהסוכנים הרוסיים שהפיצו שקרים ודיסאינפורמציה - עלינו מוטל להפיץ ולפרסם את האמת. כך אומר רבינו יונה בשערי תשובה (ג' קמ"ח), שהאדם צריך להיות שליח נאמן להפיץ את דבר ה'. אנחנו "שגרירים" של הקב"ה בעולם, ותפקידנו הוא לרומם ולשבח את עובדי ה' ואת עבודת ה' תמיד, בכל הזדמנות. לעשות "תעמולה" לכבוד הי"ת!

צריך לדבר בשבחם של מקומות התורה, הישיבות והכוללים. לומר דברים טובים על דרך החינוך של "בית יעקב" ועל בתי הכנסיות. כשחוזרים מהתפילה בבית הכנסת צריך לומר לבני הבית, "אני מתפעל בכל פעם איך שמתפללים שם כמו שצריך, מה'בן אדם לחברו' שם בבית הכנסת". לדבר בשבחם של האנשים הטובים באשר הם!

וכשנקלעים לבית כנסת אחר, לדבר טוב על האנשים שמתפללים שם. תמיד אפשר למצוא משהו טוב לומר. כל ארוחה שאוכלים עם המשפחה היא הזדמנות מצוינת לדבר בשבחם של ישראל.

לנהוג כ"אנשי מכירות"

צריך להיות חכמים, ו"למכור" את ה"סחורה" שלנו בצורה משכנעת. ואני לא מדבר עכשיו רק על אנשים שמחוץ למחנה שומרי התורה, אנחנו עצמנו חייבים לשמוע את הדברים! וכשמדברים לאחרים, הרי מדברים גם לעצמנו.

תפנימו את הדבר הזה היטב, תקיימו אותו, ותזכו בזה לזכויות לאין שיעור! "הצדיקו את הצדיק" הוא ציווי לכל אחד מאיתנו לפתוח את הפה ולשבח את הצדיקים ואת מעשיהם. הקשיבו היטב למה שאומר רבינו יונה (שם): "וכאשר יתיצב בתוך העם ידבר עם חבריו, יתבונן בינה וידקדק וישגיח בכל מוצא שפתיו, לקדש את ה' בדבריו, ולדבר בשבח עבודתו ותהלת יראתו, ולשבח עבדיו ויראיו. ויזכה בזה בהגיון לבו ומבטא שפתיו בלא יגיעה ופועל כפים זכות גדולה עד שמים. כי זה מעיקרי יצירת האדם".

כדי להצליח בזה, אי אפשר פשוט להתחיל לדבר ולקוות שהמילים הנכונות יבואו מעצמן. צריך להתכונן מראש. כשמדברים על צדיק או על עבודת ה', לא די רק לומר "האיש הזה הוא צדיק". או "מעשה זה הוא מעשה טוב". הדברים צריכים להיות בהירים, מפורטים ומתוכננים בחכמה. צריך גם להשתמש בכל מיני אמצעים צדדיים כדי לעשות רושם טוב על השומעים. למשל, אחרי שזוכים להיות אצל אדם גדול, לא לספר רק כמה שהוא מדקדק בהלכה, ומנצל כל רגע. אלא להוסיף כמה נעים להביט בו, כמה "הדרת-פנים" יש לו. "להביט בו זה כמו להביט בכהן הגדול"! ולמי שחסר לו רגש של קדושה וכל זה לא מדבר אליו, אפשר אפילו לספר כמה יפים הבגדים שלבש.

גם מעלות חיצוניות

ומי לימד אותנו לעשות כך? דוד המלך. כשדוד בא לספר בשבחי עיר הקודש ירושלים, מקום השכינה, הוא אמר: "יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאָרֶץ הַר צִיּוֹן יִרְכָּתִי צִפּוֹן קְרִית מְלֶךְ רֵב וכו'" (תהלים מ"ח). הוא תיאר גם את מה שמסביב, כדי שנחיה את המראה, את היופי, את הריח הטוב בשדות סביב ירושלים. לכאורה, למי אכפת מכל זה? וכי אם ירושלים היתה באמצע מדבר שממה, או שלא הייתה נראית כ"כ יפה, היה נגרע משהו ממעלתה וקדושתה? למה צריך לספר על הדברים החיצוניים והשטחיים האלה? אלא שעלינו להשתמש בכל אמצעי שעומד לרשותנו כדי לחבב את הטוב על השומעים, כולל ע"י דברים חיצוניים ושטחיים, שיש בכוחם למשוך את הלב.

בחור ישיבה שמגיע מבית לא תורני, כשהוא חוזר הביתה ומתאר להוריו את חייו בישיבה, או אפילו אם הוא מגיע מבית תורני, ויש לו אחיות או אחים קטנים, הוא יכול לספר כמה שקדנים התלמידים וכמה עמוקים השיעורים; אבל כדאי לספר גם על הסדר והניקיון בישיבה, ועל האוירה השמחה והנעימה. ככל שמוסיפים דברים טובים מכל סוג שהוא, ותתחבב הישיבה בעיניהם יותר תהיה המצווה גדולה יותר.

הרי הרשעים משתמשים באותם אמצעים, למטרה הפוכה. הם לא בוחלים בפרטים השוליים והחיצוניים ביותר כדי להשניא את הטוב על ההמונים. ואת כל הרוע הם עוטפים בעטיפות חיצוניות יפות ומושכות. אם כן, חייבים אנו "לגזול את החנית מיד המצרי" ולהשתמש גם בשיטות שלהם כדי להאהיב כל דבר שבקדושה על הכל. "אמרו צדיק", דברו טוב על הצדיק, "כי טוב". טוב לכם, וטוב לעולם.

"והרשיעו את הרשע"

הנה, הצד השני של עניין גדול זה הוא "והרשיעו את הרשע". עם ישראל חייב לגנות את הרשע ואת הרוע. וזה אומר שאסור לנו להיכנע. כמו שצריך להכריז בקול גדול על צדקת הצדיק, כך גם צריך להכריז בקול רם וברור מיהו רשע, ומהו רע. זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב (משלי י, ז).

לפני שנמשיך, אני רוצה להבהיר שחשוב מאד להבין, שכשמדברים על גינוי הרשעים איננו מתכוונים בשופ"א ליהודים שומרי תורה ומצוות. יהודי שומר תו"מ אינו רשע! גם אם הוא פגע בנו או שעשה משהו שלא כשורה, ובודאי אם הוא רק הולך עם הרב ה"לא נכון", הוא אינו רשע! ולא בזה עסקינן.

עוד דבר שחשוב מאד להבהיר, הוא שאין כל סתירה בין "והרשיעו את הרשע" לבין רחמים על אותו רשע. בוודאי, אנו מרחמים על הרשע. ייתכן אפילו שאם הוא היה נולד בסביבה אחרת הוא היה צדיק, אולי אפילו יותר מאיתנו. אבל עדיין חובה עלינו לומר בקול ברור שהוא רשע, ושמעשיו הם מעשים רעים. ורפיון בזה הוא רפיון בכל היחס בינינו לקב"ה.

צריך להבין שבתורה יש צדיק ויש רשע, יש צדק ויש רשע, ואין שום "שטח אפור" באמצע. יש טוב ויש רע, "רָאָה נְתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַטּוֹב וְאֶת הַמְּוֹת וְאֶת הָרָע. אֲשֶׁר אֲנִי מְצַנֵּךְ הַיּוֹם וְגו' (דברים ל, טו-טז) ומי שעוזב את הטוב, את התורה - בהכרח הולך בדרך הרע. ייתכן שיש בו גם טוב, אבל הרע שבו הוא רע, וחייבים לגלות ולגנות אותו בכל תוקף.

בעולם ה"ליברלי והסובלני" של היום יש כאלה שלא ירגישו בנוח עם דיבורים כאלה. ה"טרנד העולמי" הוא לגלות אמפתיה ו"להכיל" ו"להבין" גם אנשים שחיים בלי ערכים חיוביים או אפילו אנשים שעשו מעשים איומים. אבל כבר לימדונו חז"ל ש"כל המרחם על אכזרים סופו שמתאכזר על רחמנים". אין לנו רחמים על הרע, ורחמנות על הרע היא אכזריות על הטוב.

כמובן, שכל אלה שרוממות ה"סובלנות" בגרונם שוכחים את כל משנתם ברגע שהם מדברים על מי שמתנגד להם. הם צבועים ושקרנים, וצריך לומר זאת בקול ברור. חובה גמורה להתייצב כנגד הרשעים ולומר בבירור מה הם ומי הם קבל עם ועולם, בלי להתבייש.

הליצנות המותרת

כידוע, הנביאים דיברו תמיד בלשון נקייה. בשום מקום לא מוצאים את הנביא מתאר אדם שעושה את צרכיו. אבל במקום אחד אנו מוצאים דבר כזה: בספר ישעיה (מ"ו א' ב') כתוב "כָּרַע בַּל קָרַס נְבוּ כו' קָרְסוּ כָרְעוּ יַחְדָּו לֹא יָכִלוּ מִלֵּט מִשָּׂא". הנביא ישעיה מתאר כאן איך שהאלילים "בל" ו"נבו" מנסים לעשות את צרכיהם ולא מצליחים, יש להם עצירות... וכמובן שזה דבר משונה, שנביא ידבר כך. הרי זו ליצנות, ופיו של הנביא הוא קודש קדשים! למה הוא משתמש בביטויים כאלה?

אלא הביאור הוא, שאם באים לבזות את הרע - הרי אלו דיבורים קדושים. בשביל זה נברא הפה! וכידוע שחז"ל אומרים על פסוק זה "כל ליצנותא אסירא לבר מליצנותא דעבודה זרה". ולא רק שהיא מותרת, אלא היא גם מצווה, אומרת הגמרא (מגילה כ"ה ב).

ואם זו מצווה, אז אסור לנו להתרשל בה! לא לחסוך שום ליצנות ושום עלבון וביזיון מהרשע ומהרע. לא נאמר זאת בקול לידם משום דרכי שלום, אבל לעצמנו נאמר כן בפה מלא. הם הבל וריק, שקר וכזב.

"מִשְׁנָאִיךְ ה' אֶשְׁנָא"

ולא רק על עבודה זרה מצווה להתלוצץ, אלא על כל הרעיונות והתועבות של הגויים. אם הם אנשי תועבה, חייבים לדבר נגדם בשפה החזקה והמשפילה ביותר שאפשר. אתם יודעים, גם אלה שמדברים נגד הרשעים מרגישים צורך להקדים הקדמה: "אין לי שום דבר נגדו באופן אישי, אבל..." לא! יש לך משהו נגדו באופן אישי! אם הוא איש של תועבה, אתה שונא אותו! אתה מתעב אותו! וכי תאהב איש-תועבה?! וכי אתה אוהב נחש צפע?! "אין לי שום דבר נגדך אישית, מר נחש, אבל"...

נחשים צריך לשנוא! וק"ו בן בנו של ק"ו, אם הנחש רודף אחרי הילד שלך. אז אתה שונא אותו פי מאה. ושלא יהיו לכם ספקות, הם רודפים אחרי הילדים שלכם. אין כאן כל

מקום לחילוקים, פשרות או היסוסים! "הלוֹא מְשַׁנְאֵיךְ ה' אֲשַׁנְא וּבִתְקוּמָיִךְ אֶתְקוּטְט. תַּכְלִית שְׁנֵאָה שְׁנֵאָתִים לְאוֹיְבִים הִיוּ לִי" (תהלים קל"ט כא-כב)

"ראש פתוח"

ואל תתפתו לאלה שיאמרו לכם שצריך להיות עם "ראש פתוח". צריך לדעת שאנחנו הם אלה עם הראש הפתוח, והמבט ברחב והכולל. לנו יש דעת רחבה מספיק כדי לא להיסחף אחרי כל רעיון הבל תורן ששוטף את העולם. אנו גאים בכך שהראש שלנו סגור לכל האשפה שמסתובבת בחוצות. ראש שהוא פתוח לכל, אוסף אשפה מכל קרן רחוב, והוא אינו אלא אוסף אשפתות. ראש מלא במיאוס. צריך לא לפחד לפתוח את הפה גם כנגד מנהגים פסולים שכבר נכנסו בשולי הציבור שלנו, ולא לפחד מ"מה יאמרו". כל מי שמדבר ללא מורא בעד האמת ונגד השקר, צריך להיות מוכן שיקראו לו "מצומצם", "סגור", וכו' וכו'.

ישנם תחומים שבהם גם העולם החרדי קיבל "נתינת טעם לפגם" מהעולם הגויי שבחוץ. אחד מהם, הוא ההערצה לכל הנושא של המוזיקה. אומרים שהנגינה היא אחת ההיכלות בשמיים, ושיש בה קדושה וכו' וכו'. אומר לכם את האמת: אם משתמשים בנגינה לשם עבודת ה', כמו הלויים בבית המקדש, וכמו שכתב על כך הכוזרי, אזי יש לה מקום. אבל היום המוזיקה משמשת בעיקר למטרות בידור והנאה, וגם אם המוזיקה עצמה כשרה ואין בה תערובות של סגנונות גויים - כמו ברוב המוזיקה הנקראת היום "יהודית" - אבל המקום הנכבד והחשיבות הגדולה שבהם מתייחסים אליה מגיעה מהגויים, שמשתמשים במוזיקה בשביל תאוות בלבד.

"ועליך יזרח ה'"

אנו נמצאים היום במצב של "כִּי הִנֵּה הַחֹשֶׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֶרְפֹל לְאֲמִים" (ישעיהו ס, ב), אבל אנו זכינו להיות אלו שנאמר עליהם "וְעֲלֶיךָ יִזְרַח ה' וְכַבֹּדוֹ עֲלֶיךָ יִרְאֶה". אנו הבודדים שזכינו לחיות באור, כל שאר העולם שרוי בחושך. אין אף אחד בעולם מלבד יהודים שומרי תורה שהולכים לפי האמת. א"כ, משנה חשיבות יש שנקיים כראוי את מצוות "והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע". נאמר בקול גדול, גם לעולם, אבל בעיקר לעצמנו, שהאמת איתנו, וכל השאר אינו אלא הבל ושקר.

וכך נזכה למה שכתב רבינו יונה, "ויזכה בזה בהגיון לבו ומבטא שפתיו בלא יגיעה ופועל כפים זכות גדולה עד לשמים. כי זה מעיקרי יצירת האדם".

שבת שלום ומבורך!

פרושים וביאורים על סדר התפילה

מתוך ספר תפלת אביגדור - פירוש התפילה מאת רבינו זצ"ל

תהלים ל'

מזמור שיר חנוכת הבית לדוד - דוד המלך היה משתוקק לבנות את בית המקדש, אבל השי"ת גזר עליו שייבנה רק על ידי שלמה בנו, כמו שכתוב (דהי"א כב, ז) "ויאמר דוד לשלמה בנו אני היה עם לבבי לבנות בית לשם ה' אלקי, ויהי עלי דבר ה'" וגו'. אמנם לא מנע דוד את עצמו מלהכין את כל צרכי הבית ולעשות כל מה שהיה מותר לו לעשות, כמו שמסופר שם (דהי"א כב). הוא לא השאיר שום פרט שיכול להכין בעצמו, וגם את השיר שישירו בחנוכת הבית הכין בעצמו.

כן מצאנו גם במשה רבינו, שנאמר (דברים ד, מא) "אז יבדיל משה שלש ערים בעבר הירדן" אף שלא הורשה לבוא לארץ כנען, ואמרו חז"ל (מכות י). שהיה יודע שאין שלש ערים שבעבר הירדן קולטות עד שלא נבחרו שלש בארץ כנען, ואמר מצוה שבאה לידי אקיימנה. זהו דרך הצדיקים שאינם מבקשים להיפטר ממצוות, ואפילו כשהם פטורים מבקשים לקיים רצון השי"ת מנדבת לבם. ואף אם אין בידם לקיים את המצוה בשלימות, עושים את כל מה שהם יכולים לעשות.

אנו רואים ממזמור זה את היסוד של כל עבודת ה'. שהרי בכל המזמור, מלבד בקביעת שמו, לא מוזכר כלום אודות בית המקדש. אמנם כל המזמור עוסק אודות **התכלית של הבית מקדש, שהיא הבעת הכרת הטוב לה'.**

תכלית הקרבנות וכל עבודת בית המקדש, וכן תכלית עבודתנו בתפילתנו, הכל לכוונה אחת - **להראות הכרת הטוב על חסדיו יתברך.** וזו היא הכוונה האמיתית ב"עבודה", כי "עבודה" היא מלשון עבד, שהעבד אין לו מעצמו כלום, ואין לו כל כוונה מלבד עבודת אדונו. ועוד מורה לשון "עבד" על ענוה והכנעה, שאת רוב הטובות שהוא מקבל מאדונו אין בידו לשלם, ואין לו אלא הכרת הטוב בחסד מיטיבו. כן היא עבודתנו לבורא יתברך, שאין לנו אפשרות להראות הכרת טובה על גדלו וחסדו, כי אם לעסוק **בכל אופני עבודת ה'.** וזהו שיסד דוד המלך ע"ה במזמור זה, שבית המקדש עצמו אומר "אודך". [א"ה, ואמרו חז"ל (ילקוט שמעוני תהלים קיח), הודו לה' כי טוב, אין לישראל ממה שישלמו להקדוש ברוך הוא אלא הודיה בלבד על כל טובות שהוא עושה להם, וכן הוא אומר וכו'].

שאל איך ויגדך זקניך ויאמרו לך

מתוך תשובות שהשיב הרב זצ"ל לשואלים

שאלה:

כיצד ניתן להגיע ל"אמונה פשוטה" בדורנו?

תשובה:

בימינו, בדרך כלל כשאומרים את הביטוי "אמונה פשוטה" הכוונה שרוצים להיות "מאמינים" בלי לעבוד קשה. ברוב המקרים זהו רק חלום נעים, שאין מאחוריו כלום. בדורות עברו כשהאמונה הייתה ממש "באוויר", ראו אותה בכל צעד ושעל של כמעט כל יהודי, היה אפשר להסתפק באמונה פשוטה. האמונה הייתה אז "ברירת מחדל", היא נספגה באדם משחר ינקותו וקנתה אצלו שביתה אמיתית וקיימת.

אבל בימינו, ובפרט למי שנחשף לדעות חיצוניות, שקורא או שומע את להגיהם של כופרים ופוקרים, כדי להגיע ל"אמונה פשוטה" זה לא פשוט. כדי לשרש את הדעות שהוא הושפע מהם הוא חייב להתאמץ ולהתבונן בענייני האמונה, להתלמד בה ולקנות אותה.

המס"י כתב שלמרות ש"אין החוש מסייע לזה", במעט התבוננות אפשר להגיע לאמונה שכשמתפללים עומדים ממש לפני הקב"ה, והוא עומד מולנו ומקשיב לדברינו. בימינו כבר לא מספיק מעט התבוננות, צריך התבוננות רבה. בכל פעם שאומרים "כי אתה שומע תפילת עמך ישראל ברחמים", צריך לומר זאת בריכוז ובכוונה, ולהתבונן במשמעות המילים שאומרים. כך לאט לאט ההכרה בזה תקנה שביתה במחשבתנו, ונזכה לאמונה אמיתית. אלא שזו אינה "אמונה פשוטה", אלא "אמונה שכלית", הנקנית בעמל ויגיעה של השכל. ואין ספק שזו הדרך שמתאימה לנו היום.

מדור זה נתרם לע"נ:

להנצחות 072.222.3383